

U10/ U16 netwerk
De heer Hoeve
Stadsplateau 1
3521 AZ UTRECHT

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
gemeentehuis@woerden.nl
www.woerden.nl

Onderwerp:
Zienswijze gemeente Woerden op concept
Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) U16

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Uw Kenmerk: n.v.t.

Uw brief van: 30 maart 2021
geregistreerd onder nr.: n.v.t.

Datum: 1 juni 2021

Documentnr.: D/21/021730
Zaaknr.: Z/21/015823

Behandeld door / doorkiesnummer:
R. van Doggenaar / 8434

Geachte heer Hoeve,

Op 30 maart 2021 heeft u het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) van de U16 met ons gedeeld. U heeft ons per e-mail verzocht om het concept IRP door te geleiden naar onze raad voor een zienswijze. Via deze brief sturen wij u de zienswijze van de gemeente Woerden op het concept IRP.

Opgaven vragen om samenwerking

De behoefte om te streven naar een regionaal perspectief en programma komt voort uit de grote opgaven in de fysieke leefomgeving waar onze regio voor staat. Vraagstukken op het gebied van de arbeids- en woningmarkt, landschap, bereikbaarheid en energietransitie beperken zich nu eenmaal niet tot de gemeentegrenzen. Zonder regionale afstemming zal het bijvoorbeeld niet lukken om vraag en aanbod op de woningmarkt beter in balans te krijgen, waardoor lokale woningzoekenden van een huis verstoken blijven. Als regionaal verbonden gemeenten is het goed om plannen af te stemmen en, waar mogelijk, samen te werken om bovenlokale opgaven het hoofd te bieden. Deze samenwerking kan een bijdrage leveren aan het verbeteren van de leefomgeving van de inwoners van onze regio.

De samenwerking biedt echter niet alleen kansen voor het verbeteren van de leefomgeving, maar biedt ook kansen voor sterkere belangenbehartiging richting andere overheidslagen, zoals het Rijk en de provincie Utrecht. Door onze opgaven als regio gezamenlijk te adresseren vergroten wij de kans op steun en medewerking van deze overheidslagen voor het realiseren van onze ambities. Gezien de kansen die samenwerking biedt, staan wij achter het streven naar een regionaal perspectief en programma als instrumenten voor regionale afstemming en samenwerking.

Regionale samenwerking en democratische legitimiteit

Bij regionale samenwerking is het van belang om voortdurend oog te houden voor de relatie tussen regionale samenwerking en democratische legitimiteit. De U16-regio is geen bestuurslaag, maar een netwerksamenwerking. Zonder voldoende draagvlak op lokaal niveau hebben regionale visies geen waarde. Vanuit deze realiteit is ervoor gekozen om het IRP van onderaf op te bouwen. Lokaal beleid

en lokale ambities staan aan de basis van het regionale perspectief. Op deze manier is getracht een lokaal gedragen regionaal perspectief op te stellen.

Daarnaast wordt het IRP niet gezien als een in beton gegoten visie, maar vormt het een adaptief ontwikkelpad. Om het lokale draagvlak voor het IRP te garanderen, is er sprake van een continue uitwisseling tussen lokaal beleid en regionale ambities. Hierbij trachten gemeenten elkaar op regionaal niveau vast te houden door gezamenlijke ontwikkelrichtingen te bepalen. Voorbeelden hiervan zijn het verdichten rondom knooppunten en het intensiveren van werklocaties.

Flexibiliteit is niet alleen nodig voor de inhoud, maar ook voor de manier van samenwerken. Het IRP is in U16-verband ontwikkeld, maar niet alle bovenlokale opgaven lenen zich voor oplossingen op U16-niveau. Soms is het beter om in kleiner verband samen te werken. In het IRP wordt hier al op voorgesorteerd door deelgebieden, inclusief bijbehorende opgaven, te benoemen. In de praktijk zullen mogelijk nog andere samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ontstaan, omdat zij kansen voor samenwerking zien.

Wij ondersteunen de keuze om het IRP van onderaf op te bouwen en het perspectief te beschouwen als een adaptief document. Het IRP is op deze wijze de optelsom van afzonderlijke lokale visies en de plek waar regionale afstemming plaatsvindt. Hiermee wordt recht gedaan aan de U16 als netwerksamenwerking en de betrokken gemeenten als verantwoordelijke lokale bestuurslaag. In onze ogen is dit de enige manier waarop regionale samenwerking succesvol kan zijn.

Woerdense ambities overgenomen in IRP – passende ontwikkellijnen

Doordat het IRP van onderaf is opgebouwd, zijn veel van onze huidige lokale ambities in het concept perspectief opgenomen. Zo sluit de woningbouwambitie aan op onze lokale woonvisie en is ons besluit om onderzoek te doen naar een randweg aan de oostkant overgenomen. Verder vinden wij het goed dat het document veel aandacht schenkt aan het onderwerp groen en landschap, inclusief de complexiteit van de bijbehorende agrarische transitie. Naar onze mening kan verandering in het agrarisch grondgebruik enkel tot stand komen door te streven naar gebiedsgerichte maatwerk-oplossingen met alle betrokken belanghebbenden. In het IRP wordt deze werkwijze erkend.

Belangrijk onderdeel van de pijler groen en landschap zijn de groene scheggen. De verbindingsgebieden tussen de steden en het omliggende groene landschap. De polderscheg 'Lange Linschoten – Woerden – Breukelen' sluit goed aan op onze ambities om de kern Harmelen niet aan de stad Utrecht te laten vastgroeien en de Jaap Bijzerwetering een prominentere rol te geven in de verbinding tussen het noordelijk en zuidelijk deel van Woerden. Ook het feit dat er inhoudelijk veel aandacht is voor de uitdagingen van de kleine(re) kernen stemt ons positief. De vitaliteit van de kleine kernen is een belangrijk, en vaak onderbelicht, onderwerp in onze regio. Op basis van het IRP kunnen wij, zowel individueel als gezamenlijk, het gesprek met de provincie aangaan over het belang van noodzakelijke kleinschalige woningbouwuitbreidingen voor de vitaliteit van de kleine kernen.

Aandachtspunten

Over het algemeen sluit het IRP aan op onze lokale opvattingen en ambities. Desalniettemin hebben wij ook enkele aandachtspunten, die wij willen meegeven en/ of waarover nadere afstemming noodzakelijk is.

Haalbaarheid van ambities

Zoals gezegd ondersteunen wij veel van de in het IRP opgenomen ambities. Wij zetten wel vraagtekens bij de haalbaarheid van een aantal ambities. Zo is de financiering van de plannen op het gebied van groen en landschap een forse uitdaging. De financiële huishouding van veel gemeenten staat al onder druk. Door de sterke focus op binnenstedelijke ontwikkeling, over het algemeen complex en kostbaar, zullen woningbouwprojecten geen enorme geldstromen genereren. Voor het toevoegen van natuur- en recreatiegebied en recreatieve en ecologische verbindingen zijn wij afhankelijk van financiële bijdragen van andere overheden en/ of private partijen. Vooralsnog is het onduidelijk of dergelijke partijen tot financiële bijdragen bereid zijn. Het is belangrijk om dit in de komende periode te achterhalen.

Op het gebied van werken wordt ingezet op het mengen van wonen en werken en het intensiveren van bedrijventerreinen. Het intensiveren betekent in dit geval het verhogen van het aantal arbeidsplekken per hectare. Het intensiveren van bedrijventerreinen is een complexe en kostbare opgave. Zeker in het geval van bestaande bedrijventerreinen. Hoewel wij achter het idee van deze ambitie staan, zal de haalbaarheid in de praktijk moeten worden bewezen. Gezien onze lokale ervaringen met herstructurering, verwachten wij dat dit een lastig te realiseren ambitie is. Het lijkt ons verstandig om deze ambitie over enkele jaren te toetsen aan de praktijkervaring en, zo nodig, bij te stellen.

Ten slotte streeft het IRP naar het beperken van automobiliteit in de spits. Gezien de drukte op de wegen in onze regio is dit een begrijpelijke ambitie en een goed streven. Wij moeten hierbij echter niet vergeten, dat het IRP voor de periode tot aan 2040 uitgaat van een toename van 104.000 tot 125.000 woningen en 80.000 arbeidsplaatsen. Ter illustratie: voor wat betreft het aantal woningen is dit vergelijkbaar met een stad als Eindhoven. Een dergelijke verstedelijkingsambitie zal volgens ons onvermijdelijk leiden tot een toename aan automobiliteit binnen en buiten de spits. Zeker op plekken waar de alternatieven voor autogebruik schaars zijn. Wij zijn dan ook enigszins sceptisch over de haalbaarheid van het beperken van de automobiliteit in de spits en denken dat het verstandig is om in de huidige plannen al rekening te houden met een toename van automobiliteit.

Lokale en regionale belangen

Los van het realiteitsgehalte van enkele ambities zijn er plannen waarbij het lokale en regionale belang op gespannen voet met elkaar (kunnen) staan. Voorbeelden hiervan zijn de plannen voor regionale bedrijventerreinen en multimodale hubs. Voor beide onderwerpen is het van belang om de noodzaak goed te onderbouwen en inzichtelijk te maken welke lokale en regionale belangen worden gediend. Uiteindelijk nemen lokale overheden de besluiten over realisatie van multimodale hubs en regionale bedrijventerreinen. Het is daarom van essentieel belang om op lokaal niveau zicht te hebben op de voor- en nadelen van dergelijke plannen. Het is hierbij van groot belang dat lokale en regionale belangen met elkaar in balans zijn. Indien hier geen sprake van is, is het onmogelijk om lokaal draagvlak voor dergelijke plannen te verwerven.

Onduidelijkheden en onjuistheden

Ten slotte bevat het IRP enkele onduidelijkheden en onjuistheden. In onze collegereactie van maart wezen wij u al op het feit dat er onterecht wordt gesproken over transformatie, verdichting, menging en uitbreiding van bedrijventerrein nabij station Woerden. Zoals eerder aangegeven transformeert Middelland-Noord naar een gemengd stedelijk woongebied. Er is echter geen sprake van verdichting dan wel uitbreiding van bedrijventerreinen nabij station Woerden. Daarnaast sluit de kaart van bedrijventerreinen (blz. 86) niet aan op de gemeentelijke plannen. Er zijn vooralsnog geen plannen om Middelland-Zuid te herontwikkelen en bedrijventerrein De Putkop van een facelift te voorzien. Wij vragen ons af op welke gegevens deze kaart is gebaseerd en willen dat dit wordt aangepast.

Daarnaast spreekt u bij de ontwikkeling van de regiopoort Woerden over mogelijke uitleglocaties aan de randen van Woerden (blz. 127). Hoewel dergelijke ontwikkellocaties in de toekomst niet kunnen worden uitgesloten, zijn hier vooralsnog geen plannen voor. Daarnaast zullen dergelijke keuzes in eerste instantie op lokaal niveau, bijvoorbeeld in het gemeentelijke omgevingsvisietraject, worden gemaakt. Deze zinsnede lijkt dan ook vooruit te lopen op de lokale besluitvorming en moet wat ons betreft worden geschrapt.

Verder wordt in de tabel over woningbouw (blz. 154) gesproken over een bandbreedte aan te realiseren woningen tot aan 2040. Bij Woerden staat aangegeven, dat het gaat om binnenstedelijke woningbouwlocaties. Aangezien de gehanteerde bandbreedte van toepassing is op woningbouw in de gehele gemeente Woerden, inclusief de kernen Kamerik, Zegveld en Harmelen, betreft het hier niet enkel binnenstedelijke woningbouwlocaties. Het woord binnenstedelijk moet hier worden verwijderd.

Aangezien wij enkele van de bovengenoemde onjuistheden in onze reactie van maart ook al onder de aandacht hebben gebracht, roepen wij u hierbij met klem op om dit in het IRP te corrigeren. Wij

verwachten dat deze correcties, voorafgaand aan de besluitvormingsprocedure, worden doorgevoerd. Waar nodig treden wij graag met u in overleg, zodat de juiste informatie op de kaartbeelden en in de tekst en tabellen wordt opgenomen.

Tot slot

Op 8 maart jongstleden hebben wij als college reeds een reactie op het ontwerp IRP gegeven. Wij verzoeken u om deze eerder verstuurd collegereactie in samenhang met de nu voorliggende zienswijze te bezien. Wij zijn benieuwd op welke wijze u onze zienswijze in het IRP verwerkt. Uiteraard zijn wij tot een mondelinge toelichting van deze zienswijze bereid.

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

V.J.H. Molkenboer

drs. M.J.W. Tobeas

voorzitter

griffier

Deze brief is automatisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.